

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

1.1 ผลการวิจัย เมื่อศึกษาเปรียบเทียบผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่มีต่อการตั้งถิ่นฐาน และการโยกถิ่นระหว่างช่วงปีก่อนที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยว (ปี 2508- 2517) และช่วงปี หลังที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยว (ปี 2518- 2528) ในบริเวณเกาะลันตา สามารถสรุปผลการ วิจัยได้ดังนี้คือ

1.1.1 การท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อโครงสร้างพื้นฐาน

จากการที่เกาะลันตามีศักยภาพทางการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในด้านความงามตามธรรมชาติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นตัวกำหนดที่ดีในการกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวของบริเวณหนึ่ง บริเวณใด จึงเป็นแหล่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเกิดความนิยม เข้ามาพักผ่อนเป็นจำนวนมากนั้น รัฐบาลได้ตระหนักถึงความสำคัญในข้อนี้ จึงมีนโยบายส่งเสริม การท่องเที่ยวภายในเกาะลันต้ามับตั้งแต่ปีงบประมาณ 2515 เป็นต้นมา โดยมีโครงการพัฒนาต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะในด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ลำธารอุปการและลำธารอุปโภคต่าง ๆ อาทิ ท่าเรือ โรงพยาบาล สนามบิน ที่ทำการไปรษณีย์ และโทรคมนาคม สถานีตำรวจท่องเที่ยว ที่ทำการตรวจคนเข้าเมือง ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4169 (ถนนสายรอบเกาะ) ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4170-4174 ตลอดจนถึงการขนส่ง ประเภทเรือด่วน เรือเฟอร์รี่ รถล่องแกว รถประจำทางธรรมดา รถประจำทางปรับอากาศ และกิจการอื่น สำหรับการขยายกิจการไฟฟ้ากำลังอยู่ในระหว่างดำเนินการ คาดว่าจะแล้วเสร็จ และสามารถเปิดบริการได้อย่างทั่วถึงภายในปี 2530 ส่วนกิจการประปานั้นว่าเป็นปัญหาหลักที่มีผลกระทบต่อกิจกรรมท่องเที่ยว ทั้งนี้เนื่องจากเกาะลันตขาดแคลนแหล่งน้ำดิบ ซึ่งในเรื่องนี้ การประปาล้วนภูมิภาคกำลังดำเนินการสำรวจอยู่

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า โครงสร้างพื้นฐานและบริการประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด้าน ลำธารอุปโภค ลำธารอุปโภคหรือความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่ได้รับการพัฒนาหรือปรับปรุงให้ ดีขึ้นนั้นได้กลายเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของชาวเกาะลันตาไปโดยอัตโนมัติ ซึ่งย่อมยัง

ประโยชน์ให้แก่คนในท้องถิ่นหรือชาวเกาะลุ่มยไปด้วยเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ปรากฏการณ์ดังกล่าวในบางครั้งอาจจะไม่สามารถประเมินได้นั้นเอง เศรษฐกิจว่า เกิดขึ้นจากอิทธิพลหรือบทบาทของการท่องเที่ยว

1.1.2 การท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อการกระจายของประชากร

จากค่าดัชนีการรวมตัวของประชากรและลอเรนซ์ เคิร์ฟ แสดงให้เห็นว่า ลักษณะการกระจายตัวของประชากรในพื้นที่เกาะลุ่มยมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือ ประชากรที่ตั้งถิ่นฐานอยู่บนเกาะลุ่มยในช่วงปีหลังจากที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวได้มีการรวมตัวกันอยู่เป็นกลุ่มก้อนมากขึ้นกว่าเดิม ข้อมูลจากแผนที่ ภาพถ่ายทางอากาศ และจากการสำรวจภาคสนามของผู้วิจัยพบว่าประชากรมีได้ตั้งหลักแหล่งกระจายตัวทั้งพื้นที่บริเวณเกาะแต่อย่างใด หากแต่จะกระจุกกันอยู่เฉพาะบริเวณใดบริเวณหนึ่ง โดยเฉพาะในย่านที่มีความเจริญทางเศรษฐกิจสูง เช่นชุมชนหน้าทอน ซึ่งเป็นศูนย์กลางการบริหารท้องถิ่น พาณิชยกรรมและการบริการที่ใหญ่ และสำคัญที่สุดของเกาะ ตลอดจนย่านที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวและย่านที่มีความสะดวกในการเข้าถึงหรือการคมนาคมขนส่งสะดวกเท่านั้น อาทิ บริเวณหาดละไม หาดเจว่ง หาดบ่อผุด หาดแม่เฒ่า หาดบางรัก ชุมชนท่องเที่ยว ชุมชนลีปะน้อย ชุมชนลีปะใหญ่ ชุมชนตลาดแม่เฒ่า ชุมชนตลาดหัวถนน ชุมชนบ่อผุด ชุมชนละไม ชุมชนเจว่ง และชุมชนแหลมละไมเป็นต้น ส่วนบริเวณอื่น ๆ นอกจากนี้มีสภาพเป็นเรือกล่นไรร่น้ำล้นกับภูมิประเทศที่เป็นป่าเขา โดยสรุปแล้ว รูปแบบการกระจายของประชากรที่สัมพันธ์กับพื้นที่บนเกาะลุ่มยในปัจจุบันจะปรากฏ 2 ลักษณะ คือ

1.) พื้นที่ที่มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่วนใหญ่ได้แก่พื้นที่บริเวณย่านที่มีการพัฒนาและสภาพเศรษฐกิจสูง ตลอดจนย่านที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวและมีความสะดวกในการเข้าถึง ซึ่งนอกจากชุมชนหน้าทอนอันเป็นแหล่งกลางของเกาะแล้ว จะเห็นได้ว่ายังมีย่านอื่น ๆ ที่มีลักษณะเช่นดังกล่าวอีกหลายแห่ง ไม่ว่าจะเป็นชุมชนแหลมละไม ชุมชนละไม ชุมชนบางรัก ชุมชนเจว่ง ชุมชนลีปะน้อยหรือชุมชนท่องเที่ยว

2.) พื้นที่ที่มีประชากรลดลง ส่วนใหญ่จะเป็นพื้นที่ที่ไม่เหมาะแก่การท่องเที่ยวหรือเป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งไม่สามารถขยายต่อไปได้อีกแล้ว อันได้แก่ชุมชนต่าง ๆ เกือบทุกแห่งบนเกาะลุ่มย โดยเฉพาะในท้องที่เขตตำบลหน้าเมือง บ่อผุด แม่เฒ่า และตำบลหลังงาม อาทิเช่น ชุมชนหัวเวียง ดอนแดง พังกา ช่ายทะเล แหลมลือ ดอนทราย เขาจิว ปลายแหลม ล้ำเกาหลาย และชุมชนวัดประเดิม เป็นต้น

1.1.3 การท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อรูปแบบการตั้งถิ่นฐาน

การศึกษาเปรียบเทียบการตั้งถิ่นฐานในบริเวณเกาะลุ่มยระหว่างปี 2508 - 2528 พบว่านับตั้งแต่ปี 2518 ซึ่งเป็นปีที่เริ่มมีการพัฒนาการท่องเที่ยวบนเกาะลุ่มยอย่างเป็นทางการเป็นต้นมา สภาพการตั้งถิ่นฐานหรือรูปแบบการกระจายของชุมชนบนเกาะลุ่มยได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม กล่าวคือผลจากการศึกษาสภาพการกระจายที่ตั้งชุมชนโดยใช้หลักการวิเคราะห์ความใกล้เคียงในเกาะลุ่มย ซึ่งหาค่าดัชนีการกระจายจากระยะทางตรงระหว่างชุมชนที่ใกล้กันที่สุดในปัจจุบัน ได้เท่ากับ 0.29 โดยลดลงจากค่าดัชนีซึ่งมีอยู่เดิม (0.32) ย่อมแสดงให้เห็นว่าชุมชนบนเกาะลุ่มยมีแนวโน้มที่จะเกาะกลุ่มกันเป็นกระจุกเพิ่มมากขึ้นกว่าแต่ก่อน กล่าวคือนอกจากจะมีการตั้งถิ่นฐานอยู่กันเป็นกลุ่มตามบริเวณที่เป็นลุ่มน้ำหรือที่ปรากฏอยู่โดยทั่วไปและในบริเวณที่เป็นที่ลุ่มโดยรอบเกาะที่มีระดับความสูงไม่เกิน 500 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลางแล้ว ยังพบอีกว่าได้เริ่มมีการตั้งถิ่นฐานหรือบ้านเรือนแน่นหนาอยู่เรียงรายตามริมล่องฟากถนนหรือเส้นทางคมนาคมทางบก ตลอดจนบริเวณริมชายทะเลที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด การตั้งถิ่นฐานดังกล่าวจะมีลักษณะเป็นชุมชนที่มีขนาดใหญ่บ้าง เล็กบ้างกระจายกันอยู่ตามพื้นที่รอบ ๆ เกาะเป็นจำนวนมากถึง 78 แห่ง อย่างไรก็ตามแนวโน้มว่าในอนาคตชุมชนบนเกาะลุ่มยจะมีการขยายตัวในลักษณะตามแนวถนนและชายฝั่งทะเลเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะย่านที่มีสภาพเศรษฐกิจสูง เช่นชุมชนหน้าทอนและย่านที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง เช่นหาดละไมและหาดเจวง ตลอดจนย่านที่มีการคมนาคมขนส่งและการเข้าถึงสะดวกเช่นชุมชนท่องเที่ยว เป็นต้น

1.1.4 การท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อกรย้ายถิ่น

การขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยวไม่ว่าในแง่เศรษฐกิจหรือโครงสร้างพื้นฐานล้วนมีส่วนก่อให้เกิดการย้ายถิ่นบนเกาะลุ่มยทั้งภายในเกาะและระหว่างตัวเกาะกับแผ่นดินใหญ่ โดยผู้วิจัยพบว่าครัวเรือนในเกาะลุ่มยมีช่วงเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ย 10 ปี กลุ่มอาชีพบริการมีช่วงเวลาการตั้งถิ่นฐานเฉลี่ยต่ำสุดประมาณ 6 ปี และที่สำคัญครัวเรือนในเกาะลุ่มยที่มีการเปลี่ยนแปลงการตั้งถิ่นฐานหรือย้ายถิ่นมีจำนวนถึง 3,762 ครัวเรือน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 76.40 ของครัวเรือนทั้งหมด โดยเฉพาะในช่วงปี 2523 ซึ่งใกล้เคียงกับปีที่การท่องเที่ยวมีการขยายตัวในเกาะลุ่มยอย่างเห็นได้ชัด

สำหรับลำ เหวลุ่มน้ำที่มีส่วนต่อการเปลี่ยนแปลงหรือการย้ายถิ่นภายใน เกาะลุ่มน้ำคือ การประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องการท่องเที่ยวและความสะดวกจากสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ เป็นสำคัญ ส่วนลำ เหวลุ่มน้ำที่มีส่วนผลักดันให้มีการย้ายถิ่นออกไปตั้งรกรากบนแผ่นดินใหญ่ของยาว เกาะลุ่มน้ำคือปัญหาเศรษฐกิจหรือการประกอบอาชีพ และจุดหมายปลายทางในการย้ายถิ่นดังกล่าว ส่วนมากจะเป็นจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้เองคือจังหวัดชุมพร นครศรีธรรมราช และจังหวัด สุราษฎร์ธานี และประการสุดท้ายคือลำ เหวลุ่มน้ำมีสิ่งดึงดูดให้มีการย้ายถิ่นเข้าไปตั้งถิ่นฐานใน เกาะลุ่มน้ำคือการประกอบอาชีพที่เกี่ยวข้องการท่องเที่ยวเป็นสำคัญ และคนต่างถิ่นเหล่านี้มีจำนวนมาก จากกรุงเทพมหานคร และจังหวัดต่าง ๆ ในภาคใต้ ไม่ว่าจะจังหวัดสุราษฎร์ธานีหรือจังหวัด นครศรีธรรมราช นอกจากนี้ยังอพยพมาจากส่วนอื่น ๆ ของประเทศ

1.1.5 การท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อรูปแบบการโยกย้ายถิ่น

นับตั้งแต่กิจกรรมท่องเที่ยวเข้าไปมีบทบาทภายในเกาะลุ่มน้ำผลกระทบต่อของ กิจกรรมดังกล่าวนอกจากจะปรากฏในด้านโครงสร้างพื้นฐานซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ประการหนึ่งที่มีต่อความเจริญก้าวหน้าของแหล่งท่องเที่ยวแล้ว นับได้ว่าความเปลี่ยนแปลงใน ด้านการโยกย้ายถิ่นเป็นปรากฏการณ์ที่สำคัญอีกประการหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวด้วย เช่นกัน

การขยายตัวทางด้านการท่องเที่ยวดังกล่าวได้ก่อให้เกิดทั้งรูปแบบการโยกย้ายถิ่นแบบใหม่ ขึ้นมาแทนที่กิจกรรมที่มีอยู่เดิมอย่างรวดเร็ว และรูปแบบการโยกย้ายถิ่นที่มีเดิมให้มากขึ้นไปอีก ทั้งนี้ เนื่องจากในขณะที่มีความเจริญด้านต่าง ๆ ดำเนินไปนั้น ปัญหาความต้องการทรัพยากรที่ดินใน แหล่งท่องเที่ยวย่อมตามมา และพื้นที่ในส่วนดังกล่าวข้างต้นนี้ ผู้วิจัยพบว่าเนื้อที่ที่ใช้ในกิจกรรม ท่องเที่ยวซึ่งจัดเป็นรูปแบบการโยกย้ายถิ่นแบบใหม่บนเกาะลุ่มน้ำมีจำนวนไม่ต่ำกว่า 1,343.96 ไร่ หรือร้อยละ 0.93 ของเนื้อที่ทั้งเกาะ และในอัตราเพิ่ม 134.40 ไร่ต่อปี โดยจำแนกเป็น เนื้อที่สถานพักผ่อน 506.25 ไร่ สนามบิน 187.50 ไร่ และเนื้อที่ถนน 650.21 ไร่

อย่างไรก็ดี การโยกย้ายถิ่นเพื่อกิจกรรมท่องเที่ยวในเกาะลุ่มน้ำนั้นไม่ได้จำเพาะ พื้นที่เพียงบริเวณสี่เหลี่ยมหรือพื้นที่ชายทะเลเท่านั้น หากแต่มีการโยกย้ายถิ่นที่บริเวณอื่น ๆ ของ เกาะด้วย ไม่ว่าจะพื้นที่เกษตรกรรมหรือพื้นที่เขตชุมชน โดยเฉพาะพื้นที่ชายทะเลนับได้ว่ามี

ผลต่อชาวเกาะลุมพุกอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากก่อนหน้าที่ดินที่บริเวณดังกล่าวแทบจะเรียกได้ว่าไม่มีประโยชน์อันใดเลยต่อชาวเกาะลุมพุกก็ว่าได้ ไม่ว่าพื้นที่บริเวณท้องยาง พังกา บ่อผุด แม่เฝ้า เลว่ง ละไม ท้องส้ม บางรักหรือพื้นที่บริเวณหาดเชิงมน ซึ่งปัดน้ำฝนที่ดังกล่าว เหล่านั้นได้แปรสภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยวไปแล้วเกือบทั้งหมด และนอกจากแหล่งท่องเที่ยวจะปรากฏอยู่ตามพื้นที่บริเวณที่เป็นชายหาดแล้ว ผู้วิจัยพบว่าที่ดินในบริเวณที่สูงหรือเนินเขาในเกาะลุมพุกก็ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในกิจกรรมท่องเที่ยวด้วย โดยมีผู้ลงทุนสร้างบ้านพักตากอากาศไว้บนเนินเขา ซึ่งปรากฏในหลายบริเวณบนเกาะลุมพุก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในบริเวณลุมพุกไฮแลนด์ ซึ่งตั้งอยู่ในเขตท้องที่บ้านแหลมดิน หมู่ที่ 2 ตำบลอ่างทอง

อนึ่ง เมื่อเปรียบเทียบกับสภาพการใช้ที่ดินปี 2517 ซึ่งเป็นปีสุดท้ายก่อนที่มีการพัฒนาการท่องเที่ยวในเกาะลุมพุก จะเห็นได้ว่ารูปแบบการใช้ที่ดินในปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม โดยเฉพาะในด้านการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมไปสู่การใช้ที่ดินเพื่อพาณิชยกรรมและบริการต่าง ๆ อาทิ บังกาโลและโรงแรม 110 แห่ง อาคารพาณิชย์ ตลอดจนโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวข้างต้น ผลที่ตามมาคือที่ดินมีราคาเพิ่มสูงขึ้น เจ้าของที่ดินหรือเกษตรกรชาวเกาะลุมพุกจะหาประโยชน์จากที่ดินของตนด้วยการขายที่ดินและนำไปสู่ปัญหาการกว้านซื้อที่ดินเพื่อการเก็งกำไร ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อทุนการผลิตทั้งภาคเกษตรกรรม พาณิชยกรรมและภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในอนาคตได้ ผู้วิจัยพบว่าเนื้อที่ที่มีการซื้อกันนั้นมีจำนวนสูงถึง 14,089.53 ไร่ และราคาเฉลี่ยประมาณ ไร่ละ 20,989 บาท และที่สำคัญวัตถุประสงค์ของการซื้อที่ดินดังกล่าวคือเพื่อการเก็งกำไรและไว้ใช้ในกิจการท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้น จะเห็นได้ว่าการกว้านซื้อที่ดินเพื่อการเก็งกำไรอันเป็นลักษณะเด่นประการหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินได้ปรากฏขึ้นแล้วในเกาะลุมพุก ซึ่งในประเด็นนี้พบได้ว่าเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งต่อสถานะแวดล้อมในเกาะลุมพุกที่ทางราชการควรจะต้องเฝ้าระวังดูแลให้ทันที่ ตลอดจนปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายอย่างจริงจัง มิฉะนั้นทุกอย่างอาจจะสายเกินแก้ ดังมีบทเรียนมาแล้วตามบริเวณแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่งของประเทศไทย ไม่ว่าจะเป็นเชียงใหม่ บางแสน พัทยาหรือเกาะภูเก็ต

อย่างไรก็ดี ลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินในเกาะลุมพุก คือ การสูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ผู้วิจัยพบว่าชาวเกาะลุมพุกมีครัวเรือนที่ไร้ที่ดินทำกิน

จำนวน 241 ครัวเรือน หรือคิดเป็นเนื้อที่ถึง 4,283.88 ไร่ และเป็นสิ่งที่สังเกตว่าการบุกรุกป่าลงในเขตพื้นที่เกาะลุมพินีเกิดขึ้นแล้วเช่นกัน กล่าวคือ ผู้วิจัยพบว่าภายหลังที่การท่องเที่ยวเข้าไปมีบทบาทในเกาะลุมพินี เนื้อที่ป่าไม้ได้ลดลงอย่างรวดเร็วและปัจจุบันเหลือเพียง 12,173.11 ไร่ หรือร้อยละ 26.14 ของเนื้อที่ทั้งเกาะเท่านั้น

ส่วนปัญหาความขัดแย้งในด้านการใช้ที่ดินระหว่างภาคเกษตรกรรมกับภาคอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเห็นพบว่ายังไม่ปรากฏในเกาะลุมพินีและในทางกลับกันกิจกรรมท่องเที่ยวสามารถลดปัญหาในด้านการใช้ที่ดินไม่เต็มพื้นที่ที่เกิดขึ้นบนเกาะลุมพินี กล่าวคือ มีการตัดแปลงพื้นที่เกษตรกรรมและพื้นที่รกร้างว่างเปล่า ไม่ว่าจะหาดทราย ย้ายหาด หรือพื้นที่ทุรกันดารที่ไม่เหมาะแก่การเกษตรกรรมมาใช้ประโยชน์ในกิจกรรมท่องเที่ยว อาทิ บริเวณหาดท้องสั้น เชียงมน แม่น้ำ บ่อผุด บางรัก เจว่ง ละไม พังกา แหลมดิน โจรคร่าและหาดท้องยาง เป็นต้น ซึ่งนับว่ามีผลดีต่อชาวเกาะลุมพินีอย่างมาก โดยเฉพาะในสภาวะการณปัจจุบัน

1.1.6 การท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อกันคดียของชาวเกาะลุมพินี

ประชากรส่วนใหญ่ยอมรับว่าการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่มีประโยชน์ นอกจากสามารถช่วยสร้างงาน สร้างอาชีพ เพิ่มพูนรายได้และเป็นตัวกระตุ้นให้ที่ดินมีราคาสูงขึ้นแล้ว ยังเป็นปัจจัยที่นำความเจริญมาสู่ท้องถิ่น ซึ่งส่งผลให้ชาวเกาะลุมพินีได้รับความสะดวกมากขึ้นจากบริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการประเภทต่าง ๆ เหล่านั้น โดยเฉพาะด้านการคมนาคมขนส่ง ส่วนในด้านที่ไม่ถึงประสงค์นั้น ผู้วิจัยพบว่าการท่องเที่ยวเป็นตัวการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในวิถีชีวิตของชาวเกาะ นับตั้งแต่ปัญหามาตรฐานการครองชีพวัฒนธรรมท้องถิ่น การใช้รถใช้ถนน ตลอดจนปัญหาการย้ายถิ่น การสูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดินและปัญหายาเสพติด อย่างไรก็ตาม แม้จะความเจริญทางด้านวัตถุกำลังขยายมาสู่เกาะลุมพินี ชาวเกาะลุมพินีส่วนใหญ่คือร้อยละ 93.50 ของประชากรทั้งหมดยังต้องการให้กิจกรรมท่องเที่ยวนี้คงอยู่ต่อไปในเกาะแห่งนี้ ทั้งยังมีความประสงค์ที่จะให้ได้รับการส่งเสริมจากภาครัฐบาลให้มากกว่านี้อีกด้วย

2. ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยในบทที่ 4 และบทที่ 5 ทำให้ทราบถึงสภาพทั่วไปตลอดจนปัญหาด้านต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นและคาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตในเกาะลุมพินี กล่าวคือนอกจากในด้าน

ด้านดีหรือด้านที่ต้องการแล้ว การท่องเที่ยวสามารถส่งผลกระทบต่อในด้านที่ไม่พึงประสงค์ได้อีกด้วย โดยเฉพาะการตั้งถิ่นฐานและการใช้ที่ดิน ไม่ว่าจะเป็นด้าน รูปแบบการตั้งถิ่นฐาน สภาพการใช้ที่ดิน การสูญเสียกรรมสิทธิ์ในที่ดิน การโยกย้ายถิ่นฐานออกไปตั้งหลักแหล่งยังบริเวณอื่น ตลอดจนทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวของชาวเกาะลุมพุก

สำหรับปัญหาที่ก่อกำเนิดขึ้นในปัจจุบัน เป็นปัญหาเฉพาะหน้าที่ควรจะได้รับ การแก้ไขอย่างเร่งด่วน อาทิ การกำหนดแผนการใช้ที่ดิน การปรับปรุงพื้นที่ป่าไม้ การกำหนด บริเวณห้ามปลูกสร้างอาคาร และการควบคุมความหนาแน่นของอาคาร เป็นต้น ส่วนปัญหาอื่น ๆ ที่ได้วิเคราะห์ในบทที่ 5 ควรจะได้รับการแก้ไขเช่นกัน โดยเฉพาะการประกอบอาชีพของชาวเกาะลุมพุกที่สามารถรองรับตลาดการท่องเที่ยวในเกาะลุมพุกได้ ไม่ว่าจะเป็นการทำสวนผักผลไม้ ฟาร์มไก่ไข่ ฟาร์มไก่เนื้อ หรือการผลิตของที่ระลึก ซึ่งล้วนแล้วควรจะได้รับ การส่งเสริมและสนับสนุนจากรัฐบาลอย่างจริงจังทั้งสิ้น ดังจะกล่าวในรายละเอียดต่อไปนี้คือ

- 2.1 ควรมีการทำแผนหลักกำหนดย่านการใช้ที่ดินในบริเวณเกาะลุมพุก
- 2.2 ควรมีการส่งเสริมการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเกาะลุมพุก
- 2.3 ควรมีมาตรการคุ้มครองในการประกอบอาชีพของชาวเกาะ แทนที่จะปล่อยให้คนต่างถิ่น โดยเฉพาะชาวต่างชาติแอบแฝงเข้ามาในรูปของนายทุนและแย่งอาชีพคนไทย
- 2.4 ควรมีการเพิ่มหรือจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาเกาะลุมพุกให้มากขึ้นและต่อเนื่อง
- 2.5 ควรมีการยกฐานะของสุขาภิบาลเกาะลุมพุกให้เป็นเทศบาลตำบลเกาะลุมพุก
- 2.6 ควรบรรจุนโยบายและโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของเกาะลุมพุกไว้ในแผนพัฒนาจังหวัดสุราษฎร์ธานีด้วย
- 2.7 ควรมีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการใช้ที่ดินบังคับใช้ในเกาะลุมพุก ซึ่งการที่จะมีการดำเนินการในทางปฏิบัติได้ผลนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องได้รับความร่วมมือหรือประสานงานทั้งในระดับนโยบายและการปฏิบัติ นั่นคือจะต้องมีการประสานงานกันตั้งแต่ระดับชาติลงมาจนถึงระดับชาติ จะต้องมีการกำหนดนโยบายและแผนการใช้ที่ดินที่แน่ชัดและจะต้องมีผลบังคับใช้ในทางกฎหมาย โดยใช้อำนาจกำหนดปฏิบัติคือสุขาภิบาลในการที่จะตรวจสอบ และบังคับให้มีการใช้ที่ดินตามแผนที่ได้วางไว้

ระดับจังหวัด ในปัจจุบันการวางแผนพัฒนาจังหวัดมักจะมุ่งเน้นเฉพาะพื้นที่ชนบท และมองข้ามพื้นที่เขตเทศบาลและเขตอุตสาหกรรมซึ่งเป็นหน่วยปกครองส่วนท้องถิ่นไป ทั้ง ๆ ที่ ตามสภาพความเป็นจริงแล้วพื้นที่ดังกล่าวอยู่ในเขตการปกครองของจังหวัดเดียวกัน จะต่างกัน ก็เพียงหน่วยรับผิดชอบคือเทศบาลและอุตสาหกรรมเท่านั้น ซึ่งเป็นผลให้การพัฒนาพื้นที่เกิดความ ไม่ต่อเนื่องและล้มลุกคลุกคลาน โดยเฉพาะพื้นที่โดยรอบเขตเทศบาลและอุตสาหกรรมดังกล่าวข้างต้น ซึ่งในประเด็นนี้มีแนวโน้มว่าผลเสียอย่างมากต่อการพัฒนาพื้นที่โดยส่วนรวม ดังนั้น ในการวางแผน พัฒนาจังหวัดสู่ราชภูธรธานีควรจะได้พิจารณาถึงแผนพัฒนาพื้นที่ในเขตเทศบาลและอุตสาหกรรม โดยเฉพาะในเขตอุตสาหกรรมเกาะลันตาด้วย ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์สูงสุดที่พึงจะได้รับจากแผนพัฒนา ดังกล่าว

ระดับท้องถิ่น หน่วยงานระดับท้องถิ่น ได้แก่ หน่วยงานเทศบาลและอุตสาหกรรม ซึ่งนับว่าเป็นหน่วยปฏิบัติที่จะสามารถดำเนินการให้บรรลุไปตามแผนการโยกย้ายดินอย่างแท้จริงได้ อย่างไรก็ดีตามปรากฏการณ์ในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานระดับท้องถิ่นหน่วยใดมีอำนาจในการ ตรวจสอบ ควบคุม และบังคับการโยกย้ายดินตามกฎหมาย ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีอำนาจตามกฎหมาย สำหรับอุตสาหกรรมเกาะลันตาถึงแม้ว่าจะมีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่ในเขตอุตสาหกรรม ตามพระราชกฤษฎีกาให้ใช้พระราชบัญญัติควบคุมอาคารและสิ่งก่อสร้าง พ.ศ. 2522 ก็ตาม แต่ปรากฏว่าในปัจจุบันนี้อุตสาหกรรมเกาะลันตายังไม่มีอำนาจออกข้อบังคับกับอุตสาหกรรมในเรื่องดังกล่าว ข้างต้นนี้ได้ เพราะกฎกระทรวงมหาดไทยไม่ได้ให้อำนาจไว้ การปฏิบัติเพื่อการควบคุมอาคาร และสิ่งก่อสร้างบนพื้นที่ส่วนต่าง ๆ ของเกาะลันตาก็ไม่มีอำนาจดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในทางปฏิบัติหากมีการกำหนดนโยบายการโยกย้ายดินที่แน่ชัดและให้อำนาจแก่หน่วยปฏิบัติคือ อุตสาหกรรมอย่างแท้จริง การควบคุมการโยกย้ายดินบนเกาะลันตาก็จะมีผลในทางปฏิบัติอย่างแน่นอน

2.8 ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องงานองนี้ในพื้นที่ส่วนอื่น ๆ ของประเทศไทย ทั้งบริเวณ ที่มีสภาพแวดล้อมที่คล้ายคลึงและแตกต่างกันกับพื้นที่เกาะลันตา ไม่ว่าเกาะภูเก็ต เมืองพุกทาบ บางแสน หรือเชียงใหม่ ทั้งนี้เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างและความคล้ายคลึงกันกับการวิจัย ในครั้งนี้

อนึ่ง ข้อผิดพลาดและปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับเกาะลุ่มย น่าจะเป็นตัวอย่างที่ดี แก่พื้นที่ส่วนอื่น ๆ ที่มีสภาพคล้ายคลึงกันกับเกาะแห่งนี้ การพัฒนาใด ๆ ที่จะเกิดขึ้นควรคำนึง ถึงความเหมาะสมและความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมอันเป็นลักษณะ เฉพาะของแต่ละพื้นที่เป็นสำคัญ

โดยสรุป ผู้วิจัยเห็นว่าการคงสภาพของพื้นที่เกาะลุ่มยให้มีลักษณะเหมือนเดิม คงเป็นสิ่งที่ยาก เพราะปัจจุบันการพัฒนาการท่องเที่ยวในบริเวณเกาะลุ่มยได้รุดหน้าไปมากแล้ว การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิประเทศโดยเฉพาะเพื่อกิจกรรมท่องเที่ยว ไม่ว่าในรูปของการถมพื้นที่ ชายทะเล การก่อสร้างอาคารรุกล้ำที่สาธารณะ การก่อสร้างถนน หรืออภัยหนึ่งการดำเนินงาน การก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ เหล่านี้มีส่วนส่งผลกระทบต่อสภาพดั้งเดิมของพื้นที่เกาะลุ่มยทั้งทางด้านกายภาพ และสังคม โดยเฉพาะการตั้งถิ่นฐาน การไต่ดิน และทัศนคติที่มีต่อการท่องเที่ยวของชาวเกาะลุ่มย ดังนั้น สิ่งเหล่านี้เป็นบทเรียน ที่มีค่าอย่างยิ่งในการพัฒนาพื้นที่ โดยขาดความเข้าใจถึงรูปแบบการตั้งถิ่นฐานดั้งเดิม สภาพ ภูมิประเทศ และลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของเกาะลุ่มย ซึ่งเห็นควรว่าภาครัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอาใจใส่ให้มากกว่านี้ อย่างไรก็ดี ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าวไม่ได้มีต้นเหตุโดยตรง มาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวแต่อย่างใด หากแต่การท่องเที่ยวเป็นปัจจัยสนับสนุนให้ปัญหา ต่าง ๆ เหล่านี้คงอยู่ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาจึงมีไต่อยู่ที่การหยุดสนับสนุนกิจกรรมท่องเที่ยว ความร่วมมือของทุก ๆ ฝ่ายในอันที่จะช่วยกันขจัดปัญหาจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่สุด โดยเฉพาะ ภาครัฐบาลและเอกชน ทั้งนี้เพื่อความผาสุกของชาวเกาะลุ่มยและประเทศชาติโดยรวม เป็นสำคัญสืบไป

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย